

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2015. október hó 21. napján megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

V É G Z É S T :

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt **a vádlott** ellen indított büntetőügyben a **Kecskeméti Törvényszék** 2015. április hó 03. napján nyilvánosan kihirdetett **3.B.236/2014/21.** számú ítéletét **helybenhagyja** azzal, hogy a vádlottat 2 (Kettő) év szabadságvesztésre **ítéltnek** tekinti.

Megállapítja, hogy a vádlott személyazonosító igazolványának száma: **[személyazonosító igazolvány szám].**

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A Kecskeméti Törvényszék a vádlott bűnösségét a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés f) és i) pontjai szerint minősülő (több ember, tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett) emberölés bűntettének kísérletében állapította meg. Ezért a vádlottal szemben 2 év szabadságvesztést szabott ki, melyet börtönben rendelt végrehajtani azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről, és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az első fokú ítélet ellen a vádlott és védője jelentett be fellebbezést, elsődlegesen bizonyítottság hiánya okából történő felmentés, másodlagosan a tényállás téves megállapítása, téves minősítés miatt, a cselekmény életveszélyt okozó testi sértéskénti minősítése, harmadlagosan a kiszabott büntetés enyhítése végett.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.168/2015/1-II. számú átiratában az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A vádlott és védője fellebbezésüket írásban részletesen megindokolták. A felmentésre irányuló fellebbezést arra alapították, hogy az eljárásban meghallgatott szakértők nyilatkozata szerint a vádlott krízis szituációban cselekedett, amikor ártó szándékkal maga ellen fordult, „az öngyilkossági helyzet volt a cél ebben a kiélezett szituációban, nem a gyermekek megölése” (védői fellebbezés 2. oldal alulról a harmadik bekezdés).

A minősítést támadó fellebbezést illetően arra hivatkoztak, hogy az életveszélyt okozó testi sértés

büntette esetében, ami a halál bekövetkeztének a reális lehetőségét jelenti, az elkövető szándéka kiterjedhet az életveszélyre is, és bár nem kizárt az egyenes szándék, az eredményre tipikusan csak az eshetőleges szándék terjed ki.

Harmadlagosan az enyhítés végett bejelentett fellebbezésüket is fenntartották.

A fellebbezési nyilvános ülésen a védő az indokolt fellebbezést azzal egészítette ki, hogy a vádlott szabadulását követően a nagyobb gyermekeinek elmondta, miért volt előzetes fogvatartásban. A gyermekek fejlődésében a történetek törést nem idéztek elő, a vádlottnak a gyermekekkel való kapcsolata kiegyensúlyozott, időközben férjétől elvált, és anyagi helyzete is rendeződött.

Az ügyész az átiratában foglaltakat mindenben fenntartotta, azt a 8/2015. (IV. 17.) AB határozatra figyelemmel azzal egészítette ki, hogy a bűncselekmény jellegére tekintettel, a nagyszámú enyhítő körülmény ellenére, amelyeket az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásánál messzemenőig figyelembe vett, a vádlott az előzetes mentesítésre nem érdemes.

A vádlott továbbra is azt állította, hogy szándéka nem irányult a gyermekek megölésére, ezen kívül a személyi körülményeire nyilatkozott.

Az ítélet tábla a fellebbezéseket minden irányban alaptalannak találta.

A másodfokú bíróság a Be. 348. § (1) bekezdése szerint eljárva a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbíráta. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok maradéktalan betartásával folytatta le, így indokoltan rendelt el az ügyben zárt tárgyalást. Itt jegyzi meg az ítélet tábla, hogy a Be. 239. § (2) bekezdése szerint a bíróság a tárgyaláson hozott határozat rendelkező részét teljes terjedelmében akkor is nyilvánosan hirdeti ki, ha a tárgyalásról a nyilvánosságot kizárja. Az elsőfokú bíróság ennek az eljárási kötelezettségének eleget tett, ez azonban ítéletének bevezető részéből nem volt megállapítható, ezért azt a másodfokú bíróság pótolta.

Nem osztotta az ítélet tábla az ügyésznek azon észrevételét, hogy az elsőfokú bíróságnak az eljárás megkezdésekor meg kellett volna állapítania azt, hogy az ügy a kiemelt jelentőségű ügyek közé tartozik. A Bács-Kiskun Megyei Főügyészség B.2606/2013/39-I. számú vádirata tartalmazza a Be. 554/B. § g) pontjára történő utalást. A vádirat átvételével egyidejűleg tehát az eljárás résztvevői értesültek arról, hogy az ügy a Be. XXVIII/A. Fejezete szerinti kiemelt jelentőségű ügyek eljárási szabályai szerint zajlik.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást megfelelő terjedelemben lefolytatta, ennek során ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve beszerezte mindazon bizonyítékokat, amelyek a tényállás megalapozottságához szükségesek voltak.

Tényállása ennek eredményeként túlnyomórészt megalapozott, azt a másodfokú bíróság az iratok, illetve a vádlott nyilatkozata alapján a következőkkel egészítette ki, illetve helyesbítette [Be. 352. § (1) bekezdés a), Be. 361. § (2) bekezdés b) pontja]:

A vádlott és **(1. sz. név)** házasságát a Kecskeméti Járásbíróság 2015. január 23. napján jogerősen felbontotta. Az apa havi 60.000,- forint gyermektartásdíj fizetésére köteles. A vádlott a **(település megnevezése)-i** családi házat értékesítette, hitelkiváltással a tartozását törlesztette. Önálló jövedelemmel nem rendelkezik, továbbra is édesapjával él közös háztartásban, akinek munkájába besegít.

Az első fokú ítélet jogi indokolásának 8. oldal 7. bekezdése tartalmazza azt - amit egyébként a tényállásban kellett volna megállapítani -, hogy a gyermekek gyámja a vádlott édesapja, (2. sz. név). A vádlott nyilatkozata alapján ezt a másodfokú bíróság a tényállás részeként akként helyesbítette, hogy (2. sz. név)-t gyámi tisztsége alól a gyámhatóság felmentette, a gyermekek feletti szülői jogot a vádlott gyakorolja.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a rendelkezésre álló iratok alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a vádlott személyi körülményeit, azon megállapítása azonban iratellenes, hogy a vádlott a személyi körülményeiről nyilatkozatot nem tett. Nem vitás, hogy a vádlott kezdetben élt ugyan a vallomás megtagadási jogával, később azonban úgy nyilatkozott, hogy a kérdésekre válaszol (elsőfokú iratok 9. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal). Ekkor az elsőfokú bíróságnak lehetősége nyílt volna arra, hogy a személyi körülményeiről is kihallgassa a vádlottat, ezzel azonban nem élt.

A másodfokú bíróság helyesbítette az első fokú ítélet tényállását azzal is, hogy a vádlotti elhatározásra 2013. június 22. napjáról 23. napjára virradó éjszaka került sor (első fokú ítélet 3. oldal utolsó bekezdése).

Helyesbítette a 4. oldal 2. bekezdését akként, hogy a vádlott által beszedett gyógyszer neve helyesen Trental 400 mg. Ezen kívül helyesbítette a vérnyomáscsökkentő gyógyszertapasz nevét is, mert az több helyen tévesen került feltüntetésre, annak neve helyesen Nitro-Dur.

A 4. oldal 5. bekezdését a jogi indokolásba utalja. Egységes a bírói gyakorlat, hogy az elkövető tudattartalmát érintő - jogi fogalmak formájában megjelenő - következtetések a jogi értékelés körébe tartoznak, miután azok nem ténymegállapítások (BH 2005.167.). Ehelyett a tényállást a következőkkel egészítette ki:

Bár a vádlott a vérnyomáscsökkentő gyógyszertapasz pontos hatásmechanizmusát nem ismerte, de azzal egyértelműen tisztában volt, hogy amennyiben azokat orvosi javaslat, illetve indokoltság nélkül, a terápiás adag többszörösét meghaladóan alkalmazza, úgy az a kisgyermeknél súlyos egészségügyi következményt, akár halált is okozhat.

Mellőzte a 4. oldal utolsó bekezdéséből „a beszerzett igazságügyi orvos-toxikológus szakértői vélemény szerint” mondatrészt, erre ugyanis szintén a jogi indokolásban kell hivatkozni, a bíróság a tényállását a bizonyított tényekre alapítja. E bizonyított tények forrása, bizonyítási eszköze a szakértői vélemény, amelynek számbavételére, értékelésére az ítélet indokolásában kerül sor.

A jogi indokolást illetően a bizonyítékok közül az ítéletábra mellőzi **(3. sz. név)** és a vádlott nyilatkozatát tartalmazó rendőri jelentést (első fokú ítélet 11. oldal utolsó és 12. oldal 1-3. bekezdése), mert a Be. 168. § (1) bekezdése alapján a gyanúsított és a tanúk kihallgatásáról jelentés nem készíthető. E bizonyíték mellőzésével sem vált azonban megalapozatlanná az első fokú ítélet tényállása, melyet a másodfokú bíróság az előbb írt kiegészítésekkel, illetve helyesbítésekkel határozatának alapjául elfogadott.

A vádlott felmentésére irányuló fellebbezések a bizonyítékok mérlegelését támadták. Azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság elvetette a vádlottnak azt a védekezését, mely szerint szándéka nem terjedt ki a gyermekek halálára is. Kifogásolták azt is, hogy az elsőfokú bíróság e vonatkozásban a vádlott búcsúlevelét is a terhére szóló bizonyítékként értékelte.

A minősítés megváltoztatására irányuló fellebbezés is lényegében a bizonyítékok mérlegelése ellen irányult, hiszen vitatta azon tényeket, amelyekből az elsőfokú bíróság a vádlotti szándékra vont le következtetést.

Az ítélet tábla mind a felmentésre, mind az eltérő minősítésre irányuló fellebbezést alaptalannak találta.

A vádlott maga vallotta azt, hogy orvosi javaslat nélkül ő maga sem merte használni a vérnyomáscsökkentő gyógyszer tapaszát, miután egy gyógyszerész ismerőse ennek lehetséges következményeiről felvilágosította, letett ennek használatáról. A vádlott biológus végzettségű, így bár speciális orvosi ismeretekkel nem rendelkezik, de szakképzettségénél fogva az átlagembernél nyilvánvalóan több tudással bír a kémiai szerek élettani hatásáról. A vádlott ezen ismeretanyag birtokában a terápiás adag többszörösét meghaladó tapasz ragasztott a gyermekeire. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a nagyobb gyermekekre többet, mint a kisebbekre.

Az elsőfokú bíróság részletesen foglalkozott a vádlott által hátrahagyott búcsúlevéllel, annak tartalmával, és az írásmód megváltozásával is. Ezzel kapcsolatosan azt állapította meg, hogy a 4. oldalon, amely „kérlek, a gyermekeim mellé temessetek” mondatot is tartalmazza, az íráskép szembetűnően megváltozott. Az azonban kétségtelenül megállapítható, hogy az ott leírtak egyértelműen a 2. és a 3. oldalon írtakhoz kapcsolódnak, ez a rész nem különül el a korábban írtaktól.

Mindezen bizonyítékok egybevetéséből az elsőfokú bíróság megalapozottan következtetett arra, hogy a vádlott szándéka a gyermekei életének kioltására is kiterjedt. Bár gyermekei halálát nem kívánta, de az elkövetéskor fennálló, a beszámítási képességét érintő súlyos korlátozottság ellenére tudta, hogy tette következményeként a halálos eredmény is bekövetkezhet, azonban az akkori lelki állapotában eziránt közömbös maradt, azaz a cselekményt eshetőséges szándékkal követte el.

Ezért az elsőfokú bíróság helyesen minősítette a vádlott cselekményét több ember, tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés büntette kísérletének, nem pedig életveszélyt okozó testi sértés büntettének.

Az erre vonatkozó, az első fokú ítélet 17. oldal alulról második bekezdésében kifejtett indokolása azonban téves, mert az valójában a halált okozó testi sértés büntetése vonatkozik. E tekintetben a védelem helyesen hivatkozott a 3/2013. Büntető jogegységi határozatban kifejtettekre, mely szerint az életveszély fogalmilag a halál bekövetkezésének a reális lehetőségét jelenti, de nem azonosítható a halál szükségszerű beállásának a lehetőségével. Az életveszélyt okozó testi sértés esetén a testi sértésre irányuló magatartást kifejtő elkövető szándéka az életveszélyre is kiterjed, ennek bekövetkezését kívánja, vagy ebbe belenyugodva cselekszik. Csak ez utóbbi esetben állapítható meg terhére az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete, ugyanakkor befejezett bűncselekmény esetében elegendő, ha az eredményre az elkövetőnek csupán a gondatlansága terjed ki.

A jelen ügyben azonban a már kifejtettek alapján a vádlott szándéka nem csupán az életveszélyes eredmény előidézésére irányult, hanem belenyugodott abba, hogy magatartása eredménye akár a gyermekek halálának előidézése.

Az elsőfokú bíróság tehát a bizonyítékok körütekintő, gondos mérlegelésével megalapozott tényállást állapított meg, amelyből helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és

bűncselekményét a törvénynek megfelelően minősítette. Megjegyzi azonban az ítélet tábla, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet rendelkező részében szükségtelenül tüntette fel azt, hogy a minősítés „a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény”-en alapul, mert a Btk.-n mindig az elbíráláskor hatályban lévő Büntető Törvénykönyv értendő. A 61/2008. BK vélemény 3.a. pontjára figyelemmel az elsőfokú bíróság az ítélet rendelkező részében szükségtelenül tüntette fel a kísérlet jogszabályi alapját is.

Az elsőfokú bíróság egyébként helyesen állapította meg azt, hogy a vádlottal szemben az elbíráláskori anyagi jogi rendelkezések alkalmazása a kedvezőbb, erre vonatkozó okfejtésével a másodfokú bíróság is egyetértett azzal, hogy az 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 42. § (2) bekezdés b/2. pontja szerint az emberölés súlyosabban minősülő eseteiben a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház, és a korábbi Btk. 47. § (2) bekezdés 1. fordulata esetén a feltételes szabadságra bocsátásra leghamarabb a büntetés négyötöd részének kitöltése után nyílt lehetőség.

A bűnösségi körülményeket vizsgálva a másodfokú bíróság az enyhítő körülmények közül mellőzte a ténybeli beismerő vallomást, mert az 56/2007. BK vélemény 11. pontja alapján csak a bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomás tekinthető annak.

Egyebekben az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket helyesen tárta fel, és messzemenőig figyelembe vette az enyhítő körülmények túlsúlyát és nyomatékát.

A bűncselekményt a törvény 10-20 évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel rendeli büntetni. A határozott ideig tartó szabadságvesztés középmértéke a Btk. 80. § (2) bekezdése alapján 15 év.

Azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Btk. 17. § - helyesen a (2) bekezdése - alapján a büntetés korlátlanul enyhítő, ha az elmeműködés kóros állapota az elkövetőt korlátozta a bűncselekmény következményeinek a felismerésében, vagy abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjen. Ez esetben a Btk. 82. § (5) bekezdése alapján bármely büntetési nem legkisebb mértéke is kiszabható.

Nem foglalkozott viszont azzal, hogy e korlátlan enyhítésre csak abban az esetben kerülhet sor, ha a Btk. 82. §-a szerint kiszabható büntetést is túl szigorúnak tartja a bíróság.

A Btk. 82. § (2) bekezdés a) pontja alapján ha a büntetési tétel alsó határa 10 évi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb 5 évi szabadságvesztést lehet kiszabni. Ugyanezen szakasz (4) bekezdése kísérlet esetén úgynevezett kétszeres leszállást tesz lehetővé, ilyenkor ha a (2) bekezdés alapján kiszabható büntetés is túl szigorú lenne, a büntetést a (2) bekezdés soron következő pontja alapján lehet kiszabni. A (2) bekezdés b) pontja alapján 5 évi szabadságvesztés helyett legkevesebb 2 évi szabadságvesztés szabható ki.

Az elsőfokú bíróság által kiszabott 2 év szabadságvesztés tehát nem a Btk. 82. § (5) bekezdésén, hanem a 82. § (1) és (2) bekezdés a), b) pontján alapul, figyelemmel ugyanezen szakasz (4) bekezdésére.

Töretlen a bírói gyakorlat, hogy büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet esetén a bíróság a vádlottat büntetésre ítéli, ezért az ítélet tábla a vádlottat 2 év szabadságvesztésre ítéltnek tekintette.

A végrehajtási fokozatot illetően helyesbítésre szorult az első fokú ítélet 21. oldal 8. bekezdése is. A

Btk. 37. § (3) bekezdés a) pont ad) pontja alapján a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház lenne. A vádlott személyiségére, a számba vett enyhítő körülményekre tekintettel azonban az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor a végrehajtási fokozatot eggyel enyhébben határozta meg, nem hivatkozott azonban e körben a Btk. 35. § (2) bekezdésére, ezért azt a másodfokú bíróság pótolta.

Helyesen döntött, amikor a szabadságvesztés végrehajtását próbaidőre felfüggesztette, itt van jelentősége annak, amire a védő perbeszédében hivatkozott, nevezetesen hogy a vádlott szeretetteljes, kiegyensúlyozott, meleg családi légkörben él azóta is a gyermekeivel, a gyámhatóság határozata folytán a szülői felügyeleti jogát is gyakorolhatja.

A vádlott azonban a bűncselekményt gyermekei sérelmére kísérelte meg, az emberölés büntette két minősítő körülmény folytán is súlyosabban minősül. Az elsőfokú bíróság az enyhítő szakasz alkalmazásával úgynevezett kétszeres leszállással állapította meg a szabadságvesztés tartamát, amelynek végrehajtását próbaidőre felfüggesztette. További enyhítésre a másodfokú bíróság nem látott indokot, hiszen azzal súlytalanná válna a büntetés. Ezért a másodfokú bíróság az enyhítésre irányuló fellebbezéseket is alaptalanoknak találta.

Az elsőfokú bíróság a törvénynek megfelelően rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról (a börtönbüntetés végrehajtásának elrendelése esetén), de szükségtelenül utalt „de legkevesebb három hónapnak” törvényszövegre, mert ennek csak ott van jelentősége, ahol a szabadságvesztés kétharmada nem éri el ezt a tartamot.

Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései törvényesek, azzal hogy a tényállás helyesbítésére figyelemmel vált megalapozottá a gyermekruhák vádlott részére történő kiadása, mert a gyámi tisztség fennállása esetén azokat a gyámnak kellett volna kiadni.

A 8/2015. (IV. 17.) AB határozatra figyelemmel a másodfokú bíróság vizsgálta azt, hogy a vádlott előzetes mentesítésben részesíthető-e. Úgy ítélte meg, hogy a vádlott erre nem érdemes, tekintettel az ítéletben elbírált bűncselekmény jellegére, különösen arra, hogy annak sértettjei a vádlott gyermekei voltak. Ezért a bírósági mentesítésnek a Btk. 102. § (1) bekezdésében írt feltétele nem áll fenn.

A kifejtettekből következik, hogy az ítéletábra a fellebbezéseket alaptalanoknak találta, ezért az első fokú ítéletet a Be. 371. § (1) bekezdése alapján - a rendelkező részben írt pontosítással - helybenhagyta.

A fellebbezési nyilvános ülésen a vádlott által bemutatott személyi igazolvány alapján helyesbítette annak számát.

A végzés ellen a Be. 386. § (1) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2015. október hó 21.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.. Cserhádi Ágota sk.
a tanács elnöke a tanács tagja, előadó

Sefta Márta dr. sk.
a tanács tagja

A Szegedi Ítéletábra Bf.I.337/2015/4. számú végzése és a Kecskeméti Törvényszék

3.B.236/2014/21. számú ítélete a jelen végzés folytán a mai napon jogerős, és fel nem függesztett részében végrehajtható.

Szeged, 2015. október 21.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke